

Prof. Ing. Karel Macík, CSc.
Ústav řízení a ekonomiky podniku

Západočeská univerzita v Plzni

Doručeno: 12.03.2013

ZCU 007875/2013

listy: 9

přílohy:

druh:

zcupesc683d1

Oponentský posudek disertační práce doktorandky Ing. Marcely Srchové

na téma

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST PODNIKU V LOGISTICKÝCH PROCESECH DODAVATELSKO-ODBĚRATELSKÉHO ŘETĚZCE

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN LOGISTICS PROCE- SSES IN THE SUPPLYCHAIN MANAGEMENT

a) Zhodnocení významu pro obor

Na základě jmenování oponentem doktorské disertační práce ze dne 23. 1. 2013 děkanem Fakulty strojní Západočeské univerzity panem doc. Ing. Jiřím Staňkem, CSc. předkládám oponentní posudek doktorské disertační práce Ing. Marcely Srchové, zpracované na téma „Společenská odpovědnost podniku v logistických procesech dodavatelско-odběratelského řetězce.“

Předkládaná disertační práce se dotýká aktuální oblasti, již je problematika společenské odpovědnosti podniku v logistických procesech dodavatelско-odběratelského řetězce. Podle názoru autorky existuje v České republice značný informační deficit týkající se koncepce odpovědnosti firem, a to jak mezi veřejností, tak i okruhu zainteresovaných subjektů. To má pak za následek chybné chápání myšlenky společenské odpovědnosti podniku (*Corporate Social Performance - CSR*). Je málo prací, které se zabývají zevrubně vědecky problematice CSR. Považuji předkládanou disertační práci jako obohacení poznání a tedy jednoznačný vědecký přínos pro obor Průmyslové inženýrství a management na Fakultě strojní ZČU v Plzni.

b) Vyjádření k postupu řešení problému, k použitým metodám, ke splnění stanoveného cíle

Práce o rozsahu 113 stran textu a stran příloh má dvě části. K práci je přiložen CD. První část obsahuje shrnutí teoretických poznatků, vymezení jednotlivých pojmů, teorií, metod, nástrojů a jejich analýzu, komparaci a hodnocení (kap. 1 až 5). Druhá část práce představuje společenskou odpovědnost jako integrální součást logistických procesů v dodavatelско-odběratelských vztazích, definuje zelenou logistiku a předkládá vlastní empirické šetření zkoumané problematiky na výběrovém vzorku 50 českých a 50 německých podniků. Disertantka formuluje tři hypotézy, které vystihují zaměření práce a jsou ověřitelné, resp. vyvrátitelné.

Hlavním cílem práce je analýza složitého a nejednoznačného konceptu společenské odpovědnosti podniku a vlastním šetřením zhodnotit současnou roli zelené logistiky v kontextu společenské odpovědnosti v dodavatelско-odběratelských řetězcích. Dále je stanoveno sedm dílčích cílů, navazujících na hlavní cíl disertační práce. Z obecných metod vědecké práce převažuje analýza, komparace a dedukce, jako specifickou metodu používá disertantka

vlastní empirické šetření v 50 top německých a 50 top českých společnostech. Kritéria výběru vycházela z ročního obrátu společnosti.

Významnou částí práce jsou kapitoly věnované vývoji celého konceptu, a to ve dvou částech – vývoj na americkém kontinentu a v evropských zemích. Poznatky svědčí o podrobném studiu odborné literatury, zejména české a anglické. Kapitola přibližující koncepty doplňuje pojednání o alternativních přístupech k CSR. Za vzornou považuji práci s odkazy, neboť ty tvoří základ vědecké práce.

Rozsáhlá kapitola zabývající se manažerskými nástroji je zpracována na velmi vysoké odborné úrovni z hlediska její aktuálnosti a použitelnosti, neboť určuje další směřování v oblasti CSR. Mezinárodní iniciativa *Global Reporting Initiative (GRI)* definuje zprávu společenské odpovědnosti jako veřejně publikovanou zprávu, kterou firma zpřístupňuje všem stakeholderům s cílem poskytnout detailní přehled o firemních aktivitách v širších ekonomických, environmentálních a sociálních dimenzích. Kapitulu doplňují platné normy a standardy CSR.

V páté kapitole je rozveden koncept společenské odpovědnosti podniku, charakterizovaný třemi rovinami aktivit, tj. ekonomickou, sociální a environmentální (*triple-bottom-line*). V této souvislosti disertantka zdůrazňuje roli zelené logistiky v kontextu environmentálního pilíře v oblasti změny při vytváření hodnoty. S její pomocí lze ušetřit až jednu třetinu nákladů optimalizací využívání energie, zdrojů, nákladů na obaly, procesy a vnitropodnikové i externí přepravy.

c) Stanovisko k výsledkům disertační práce a původního konkrétního přínosu disertanta

Velmi cenné je shrnutí poznatků z provedených průzkumů v r. 2004 a 2008 v kap. 6., z nichž je patrné, jaký význam kladou české podniky na problematiku CSR. Ukazuje se, že v oblasti CSR existuje značný informační deficit jak mezi širokou veřejností, tak i okruhu zainteresovaných subjektů. Analýzu českého prostředí považuji za hlavní těžiště práce, odhalující, resp. potvrzující ve značné šíři současnou situaci týkající se problematiky CSR v České republice.

Předkládaná práce svědčí o velmi dobré orientovanosti disertantky jak v obecném teoretickém přehledu, tak v konkrétní pojednávané problematice. V práci byly splněny stanovené cíle. Teoretický přínos práce je jednoznačně pozitivní, považuji práci v tomto ohledu za průkopnickou a představuje obohacení poznatků v rámci studijního oboru Průmyslové inženýrství a management. V práci převažují obecné vědecké metody analýzy, komparace, syntézy a systémový přístup.

Závěrečné kapitoly jsou věnovány hodnocení hypotéz práce na základě vlastního šetření. *Hypotéza 1: Společnost reportuje o svém postoji ke konceptu CSR se potvrdila u německých i českých společností.* Naopak *hypotéza 2: Společnost sleduje dopady své činnosti v souladu se zelenou logistikou se nepotvrdila v německých ani českých společnostech.* *Hypotéza 3: Společnost provádí opatření pro trvale udržitelný rozvoj v dodavatelsko-odběratelském řetězci se rovněž nepotvrdila.*

Přínos pro teorii je v komplexním shrnutí dosavadních poznatků zkoumané problematiky. Za tím účelem byl proveden výzkum sekundárních dat, informací z domácí a zahraniční literatury. Přínosy pro podnikovou praxi lze spatřovat zejména v provedeném vlastním empirickém šetření. Předkládaná práce nabízí podnikům možnosti, nástroje a cesty, jak implementovat CSR do podniku. Disertační práci je možno využít jako podklad pro výuku v předmětech, zaměřených na zpracovávanou problematiku.

d) Vyjádření k systematickosti, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Práce je napsána srozumitelně, grafická část je zpracována pečlivě a přehledně. Kapitoly jsou věcně a logicky uspořádány a obsahují vše, co se od disertační práce požaduje. Jazyková a grafická úroveň práce je na velmi dobré úrovni, kterou nesnižuje několik překlepů. Práce s citacemi a její vysoká úroveň již byla připomenuta. Chtěl bych se zmínit o formální úpravě přehledu použité literatury. Je obvyklé řadit publikace abecedně podle jmen autorů pro snadnější orientaci čtenáře. V průběhu studia této disertační práce jsem však při postupném čtení zjistil, že řazení citací odpovídá postupnému výkladu autorky a dospěl tak k závěru, že řazení literatury podle obsahu textu je užitečné.

e) Vyjádření k publikacím disertantky

Disertantka je spoluautorkou tří článků v odborných časopisech, spoluautorkou 12 příspěvků ve sbornících z konferencí, z toho 8 mezinárodních. Dále je spoluautorkou dvou interních výzkumných zpráv. Podle mého názoru splňuje disertantka i hlediska publikační a vědecké práce kladené na disertanty studijního oboru.

f) Závěrečné vyjádření

Předkládaná disertační práce „Společenská odpovědnost podniku v logistických procesech dodavatelsko-odběratelského řetězce“ splňuje požadované podmínky“ dle zákona č. 111/1998 Sb. & a doporučuji ji k obhajobě a po úspěšné obhajobě Ing. Marcely Srchové udělení akademické hodnosti doktor (PhD).

Při obhajobě předložené disertační práce prosím o zodpovězení těchto otázek:

- 1) Z čeho je odvozen pojem *milk run* (str. 98)?
- 2) Jaký postup v podnikatelské strategii u zamítnutých hypotéz zkoumaných společností považujete z hlediska splnění cílů konceptu *CSR* za vhodný?

V Praze dne 6. března 2013

prof. Ing. Karel Macík, CSc.

OPONENTNÍ POSUDEK

doktorské disertační práce Ing. Marcely SRCHOVÉ

Název doktorské disertační práce:

Společenská odpovědnost podniku v logistických procesech dodavatelsko-odběratelského řetězce

Na základě požadavku předsedy oborové rady prof. Ing. Josefa Basla, CSc. o vypracování oponentského posudku na doktorskou disertační práci, Č. j.: DFST/SO/2/K-13 ze dne 23. ledna 2013, předkládám oponentský posudek doktorské disertační práce Ing. Marcely SRCHOVÉ zpracované na téma „Společenská odpovědnost podniku v logistických procesech dodavatelsko-odběratelského řetězce“ ve studijním oboru „Průmyslové inženýrství a management“. Školitelkou doktorandky byla prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.

Úvodem konstatuji, že předložená doktorská práce prokazatelně dokazuje, že doktorandka věnovala dané oblasti výzkumu, publikování výsledků výzkumu a jejich propojení do praxe, všestranný zájem. Její přístup vychází ze širokého záběru a je profesně zaměřený.

Krátká kvantitativní charakteristika předložené disertační práce

Předložená práce je zpracována v 11 kapitolách, které mají odpovídající návaznost. Předložená práce má 7 příloh, které doplňují text disertační práce.

Práce je zpracována na 113 stranách (odborný text je zpracován na 96 stranách – domnívám se, že rozsah odpovídá běžným zvyklostem disertačních prací) plus 15 stránek příloh. Práce je podložena odpovídajícím počtem obrázků a tabulek, které jsou velmi pečlivě zpracovány.

Téma práce

Autorka se v práci zabývá velmi aktuální problematikou společenské odpovědnosti podniku zapojeného do procesů dodavatelsko-odběratelského řetězce. V současné době této problematice toku materiálu (surovin, polotovarů, výrobků, ale i obalů a odpadů) není věnována odpovídající pozornost. Je možné, domnívám se i nutné, této problematice věnovat zvýšenou pozornost ve všech oblastech hospodářské praxe. Bohužel, postrádám v předložené práci, třeba i krátkou, část věnovanou vymezení pojmu logistický proces. Domnívám se, že doktorandka nevěnovala odpovídající pozornost této oblasti. Hovoříme-li o logistických procesech v dodavatelsko-odběratelském řetězci, nemůžeme se omezit jen na činnosti „spojující“ jednoho dodavatele s určitým odběratelem. To je jen část logistického řetězce. Dodavatelsko-odběratelský řetězec je tvořen, v některých případech, desítkami objektů, konče finálním zákazníkem a v současné době musíme sledovat i tzv. zpětnou logistiku, která velmi ovlivňuje společenskou odpovědnost. Dle mých zkušeností jde, jak o velké nadnárodní společnosti, tak velmi malé – někdy i jednotlivce.

Cíle práce

Cílem předložené práce, dle mého soudu, bylo vytvořit co nejširší přehled o tematice společenské odpovědnosti podniku (zde je nutné uvést jednotné číslo, neboť to je zásadní rozdíl pohledu doktorandky a můj) v logistických procesech dodavatelsko-odběratelského řetězce. Musím však konstatovat, že tento cíl doktorandka, dle mého soudu, zcela splnila.

Diskutabilní je též otázka volby hypotéz, přesněji jejich potvrzení či vyvrácení. Testování hypotéz umožňuje posoudit, zda experimentálně získaná data vyhovují předpokladu, který byl před provedením testování učiněn. Z pohledu disertační práce tj. vědecké práce postrádám preciznější potvrzení či vyvrácení, předložených hypotéz, určitý matematický aparát. Domnívám se, že lépe danou problematiku vystihují vyslovení tzv. vědeckých tvrzení.

Další část oponentního posudku je koncipována na základě zaslaných fakultou strojní Západočeské univerzity v Plzni:

a) zhodnocení významu pro obor

Jak jsem již v úvodu posudku uvedl, řešená problematika je významná pro celou hospodářskou praxi, tudíž i pro průmyslové inženýrství, i celou logistickou teorii. V předložené práci jsou prezentovány dosavadní znalosti v oblasti společenské odpovědnosti v průmyslové praxi. Autorka v práci představuje vlastní chápání této problematiky, priorit, formuluje určité teoretické závěry, které potvrzuje bohužel jen na údajích jednotlivých objektů složitého logistického řetězce.

Doktorskou disertační práci Ing. Marcely SRCHOVÉ lze z hlediska dosažených výsledků hodnotit ve vztahu ke stanovenému cíli jako práci, která přináší ucelený obraz o nutnosti věnovat se společenské odpovědnosti podniku.

b) vyjádření k postupu řešení problému, k použitým metodám, ke splnění stanoveného cíle

Doktorandka zvolila vhodný postup při zpracování předložené práce i při řešení zvoleného problému. Metodicky práci nelze nic vytknout. Přesto bych rád uvítal věnovat větší pozornost logistické teorii. Cíl byl, dle mého soudu, sice splněn, ovšem práce s potvrzením hypotéz nebyla pro mne zcela přesvědčivá.

c) stanovisko k výsledkům disertační práce a původního konkrétního přínosu předkladatele disertační práce (dále jen „disertanta“)

Pokud se mohu zařadit mezi znalce logistické teorie musím konstatovat, že výsledky disertační práce jsou původní a velmi přínosné. Domnívám se, že nastartují období, kdy právě podniky, které jsou výrobci finálních výrobků se musí touto problematikou zabývat a donutit, jak články dodavatelsko-odběratelského řetězce na straně vstupu (dodavatelé), tak i všechny články na straně výstupu (distribuce ale i prodejce) dodržovat společenskou odpovědnost.

d) případné další vyjádření, např. vyjádření k systematičnosti, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Musím konstatovat, že autorka předložené práce metodicky postupuje velmi dobře, od obecného ke konkrétnímu. Po formální stránce je práce pečlivě zpracována, vhodně členěna. Výklad je věcně zpracovaný a srozumitelný, je doplněn přiměřeným množstvím grafického a tabulkového materiálu. Jazykový projev je vhodný a se znalostí věci je používána odborná terminologie dané problematiky. Seznam literatury a použitých materiálů ukazuje na široký záběr autorky práce při přípravě řešení vytyčeného cíle. Ještě k významnějšímu posunu v chápání řešené problematiky by doktorandce prospělo podrobnější studium odborné literatury z oblasti logistické teorie i praxe.

e) vyjádření k publikacím disertantky

V příloze uvádí doktorandka výčet svých publikací. Jejich počet ukazuje na dobré schopnosti doktorandky publikovat své získané nové poznatky.

f) jednoznačné vyjádření oponenta, zda doporučuje či nedoporučuje disertační práci k obhajobě (dle zákona č. 111/1998 Sb. § 47)

Viz poslední odstavec posudku.

Otázky na doktorandku v rámci obhajoby předložené disertační práce

Pokud komise dovolí, rád bych doktorandce položil v závěru její obhajoby dvě otázky. První se týká odpovědnosti za dodržování společenské odpovědnosti v logistickém řetězci. Druhá pak z oblasti teorie logistiky. Co je hlavním kritériem pro plnění logistických činností a zdali dle jejich názorů (potažmo předložené práce) bude nutná změna?

Závěr oponentního posudku předložené disertační práce

V souladu s běžnými zvyklostmi pro vypracování oponentních posudků disertačních prací musím konstatovat následující:

- **Téma předložené disertační práce je velmi aktuální.**
- **Disertační práce splnila cíle uvedené v úvodní kapitole.**
- **Použité metody zpracování jsou adekvátní.**
- **Výsledky předložené práce bude nutné pro praktické využití ještě podložit důkladnější a hlavně podrobnější analýzou celkových logistických řetězců.**
- **Na předložené disertační práci je možné nejvíce hodnotit samostatný tvůrčí přístup doktorandky.**

Předložená práce je dokladem schopností doktorandky ovládat a samostatně využívat vědecké metody. Práce má odpovídající odbornou úroveň a tvoří kompaktní celek. Přináší původní vědecké závěry a přispívá k rozvoji ve vědním oboru Průmyslové inženýrství a management. Dle mého názoru splňuje podmínky stanovené zákonem č. 111/98 Sb.

Doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě.

V Liberci, 17. února 2013

doc. Ing. Josef Sixta, CSc.